



Република Србија
ПРЕКРШАЈНИ АПЕЛАЦИОНИ СУД
4-ПРЖ.бр. 17194/24
Дана 17.10.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Прекршајни апелациони суд у Београду, у већу састављеном од судија: Драгице Бараћ, председника већа, Гордане Гавриловић и Ане Капор, чланова већа, уз учешће судског саветника Весне Лазаревић, као записничара, одлучујући о жалби окривљеног АА из ..., изјављеној преко браниоца Врзић Иване, адвоката у ..., против пресуде Прекршајног суда у Београду 11-Пр.бр. 7153/24 од 31.05.2024. године, којом је оглашен одговорним због прекршаја из члана 62 став 1 тачка 18 Закона о девизном пословању, на основу одредби члана 100 став 3, члана 102 став 2, члана 269, члана 274 и члана 273 Закона о прекршајима ("Службени гласник РС" број 65/13, број 13/16, број 98/16, број 91/19 и број 112/22), у нејавној седници већа одржаној дана 17.10.2024. године, донео је:

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ УСВАЈА жалба окривљеног АА из ... изјављена преко браниоца Врзић Иване, адвоката у ... и ПРЕИНАЧУЈЕ пресуда Прекршајног суда у Београду 11-Пр.бр. 7153/24 од 31.05.2024. године, у делу изречене заштитне мере одузимања предмета прекршаја-ефективног страног новца, па се окривљеном АА из ... за прекршај из члана 62 став 1 тачка 18 Закона о девизном пословању, чињенично описан у изреци првостепене пресуде, на основу члана 64 став 2 Закона о девизном пословању ИЗРИЧЕ ЗАШТИТНА МЕРА ДЕЛИМИЧНОГ ОДУЗИМАЊА предмета прекршаја-ефективног страног новца у износу од 2.000 (двехиљаде) USD, док се остатак од 17.100 (седамнаестхиљадасто) USD има вратити окривљеном у року од 15 (петнаест) дана од дана достављања ове пресуде од стране Народне банке Србије.

На основу члана 66 став 2 Закона о девизном пословању, одузети ефективни страни новац у износу од 2.000 (двехиљаде) USD ће се по правноснажности ове пресуде предати Народној банци Србије, а динарска противвредност ће се уплатити у корист буџета Републике Србије. ...Београда, изјављена преко браниоца Врзић Иване, адвоката у ... СЕ ОДБИЈА и потврђује првостепена пресуда.

Образложење

Ожалбеном пресудом окривљени АА из ... оглашен је одговорним због прекршаја из члана 62 став 1 тачка 18 Закона о девизном пословању, за који је осуђен на новчану казну у износу од 5.000,00 (петхиљада) динара. Истом пресудом окривљеном је на основу члана 64 став 1 Закона о девизном пословању и на основу члана 54 Закона о прекршајима изречена заштитна мера одузимања предмета прекршаја-ефективног страног новца у износу од 19.100 (деветнаестхиљадасто) USD. Окривљени је обавезан да плати трошкове прекршајног поступка у пашалном износу од 1.000,00 (хиљаду) динара. Поступак је вођен по захтеву Министарства финансија, Управе царина, Царинарнице број ПЗ-229/2023 од 29.09.2023. године.

Против првостепене пресуде окривљени је благовремено изјавио жалбу преко браниоца побијајући ожалбену пресуду из свих законом предвиђених разлога, у делу у коме је окривљеном изречена заштитна мера, предлажући да другостепени суд побијану пресуду преиначи у том делу, тако што ће према окривљеном применити члан 64 став 2 Закона о девизном пословању, тј. изрећи заштитну меру којом ће се извршити делимично одузимање предмета, обзиром да су побуде и друге околности под којима је прекршај извршен у предметној правној ствари такве да не указују да је оправдано да се предмет одузме у целини. Наводи да је окривљеном повређено право на одбрану јер му није омогућено да присуствује саслушању сведока ББ, царинског службеника који је открио прекршај, а на коју повреду је указано поднеском којим је захтевано да се окривљеном омогући право на правично суђење и одбрану. Такође, напомиње да у поновном поступку није поступљено по налогу другостепеног суда у вези са утврђивањем побуда и других околности под којима је прекршај учињен, а које околности управо указују да ли је оправдано да се предмет који је употребљен или је био употребљен за извршење предметног прекршаја одузме у целини. Указује да је првостепени суд окривљеног, побијаном пресудом, огласио одговорним да је учинио прекршај из члана 62 став 1 тачка 18 Закона о девизном пословању, те му је поред новчане казне, на коју је осуђен, изрекао заштитну меру одузимања предмета прекршаја у целини, при чему је у потпуности погрешно применио материјално право тј. неосновано је применио члан 64 став 1 Закона о девизном пословању, уместо члана 64 став 2 истог закона. У вези изнетог указује да је окривљени пре свега признао извршење прекршаја који му се ставља на терет и у писаној одбрани коју је доставио суду са посебном пажњом указао да је критичном приликом дошло до неспоразума са царинским службеником, те да је окривљени апсолутно без икаквог умишљаја, без намере, потребе и разлога за тим, у тренутку прелаза границе и уласка у Републику Србију превидео своју обавезу да усмено обавести царинског службеника о новцу који се налазио у торбици коју је носио око врата. Даље наводи да су се у торбици у којој се налазио новац налазили оригинални изводи из банке које је окривљени добио приликом подизања новца са свог рачуна који се воде код ..., које изводе је свакако предао царинском службенику. Даље указује да окривљени од 2019. године, од када је добио посао возача камиона, живи и ради у ... запослен је као возач у фирми ..., на који начин остварује зараду, коју у највећем делу прослеђује својој породици коју на овај начин издржава, наводећи као доказ уговор о раду са преводом на српски језик од 01.11.2019. године и потврду о запослењу. У вези датог догађаја указује да је окривљени дана 29.06.2023. године, услед померања и одлагања летова које је користио на свом путу од ... до ..., након више од 25 часова коначно допутовао у Републику Србију и да је након слетања на Аеродром "Никола Тесла" био видно исцрпљен и преморен од дуготрајног путовања, да је био и суочен са неочекиваном ситуацијом на Београдском аеродрому на пасошкој контроли и царини, у смислу незапамћених опште познатих гужви, те је том приликом морао додатно да чека још неколико часова како би обавио

пасошку и царинску контролу, па је услед свега тога апсолутно ненамерно и без икакве потребе и разлога за тим превидео своју обавезу да усмено обавести царинске службенике о новцу који се налазио у торбици коју је носио, иако је уз ефективни страни новац који је носио у укупном износу од 30.000 USD уредно имао и потврде из банке којима је потврђивао порекло свог новца и доказивао да је новац подигнут са рачуна окривљеног, а што је чинио сваки претходни пут када је улазио у Републику Србију, наводећи као доказ пријаву број К-703 од 22.10.2021. године, када је пријављен износ од 30.000 USD и пријаву број 532/2022 од 23.05.2022. године, када је пријављен износ од 40.000 USD. Истиче да је окривљени неосуђивано лице, да апсолутно легално и у складу са законом годинама ради за транспортну компанију и зарађује новац возећи камион у ..., а који је једноставно направио пропуст у том тренутку због чега се изузетно каје, па су се у овој правној ствари, имајући у виду све објективне околности које су постојале на страни окривљеног у тренутку преласка српске границе, стекли услови за примену члана 64 став 2 Закона о девизном пословању. Предлаже да се дати разлози уваже, да се окривљени што блаже казни, као и да се привремено одузета новчана средства – у већем делу врате окривљеном и омогући му се да њима слободно располаже.

Пошто је размотрио наводе изјављене жалбе и списе предмета вођеног прекршајног поступка у вези жалбених навода, испитујући ожалбену пресуду по службеној дужности у смислу члана 272 Закона о прекршајима, Прекршајни апелациони суд налази да је ваљало одлучити као у изреци ове пресуде из следећих разлога.

Првостепени суд је одлучне чињенице довољно расветлио и чињенично стање, како у погледу објективних, тако и у погледу субјективних околности дела, правилно и потпуно утврдио. За свој правни закључак о постојању прекршаја, првостепени суд је дао ваљане и довољне разлоге које у свему прихвата и Прекршајни апелациони суд, а који жалбом нису доведени у сумњу.

У првостепеном поступку цењена је писмена одбрана окривљеног, где је у потпуности признао наводе захтева за покретање прекршајног поступка и извршење прекршаја који му се истим ставља на терет, те је цењена изјава саслушаног сведока ББ царинског службеника, која је у овој правној ствари сведочила у својству овлашћеног службеног лица и која ничим није била мотивисана да неосновано терети окривљеног и на тај начин злоупотреби своја овлашћења, а која је у својој изјави била јасна и категорична да окривљени критичном приликом као резидент на ЦИ Аеродром “Никола Тесла” Београд није пријавио да уноси у Републику Србију ефективни страни новац у укупном износу од 30.000,00 динара који је по извршеној рендгентској контроли ручног и чекираног пртљага пронађен у ручној торбици око врата код окривљеног а контрола је вршена у зеленом контролном пролазу што је она лично утврдила и сачинила је записник, путнику је новац у дозвољеном износу од 10.900 USD враћен, уз потврду број 457/2023 од 29.06.2023. године привремено су задржана новчана средства у износу од 19.100 USD. Изјавила је да се путник декларисао у зелени контролни пролаз, односно да том приликом нема ништа да пријави. Цењено је изјашњење окривљеног на достављену изјаву саслушаног сведока, извршен је увид у записник о откривеном прекршају Управе царина Царинске испоставе Аеродром „Никола Тесла“, 16 број Д-381/1 од 29.06.2023. године, увид у записник о личном претресу путника, записник о утврђеном чињеничном стању 16 број Д-381/1 од 29.06.2023. године, потврда о привремено заржаним преносивим средствима плаћања број 457/2023 од 29.06.2023. године, увид у образац пријаве К-457/2023 од 29.06.2023. године, увид у потврду о пријему достављеног ефективног страног новца Народној

банци Србије број VII-1069/2/23 од 04.07.2023. године, благајнички дневник девизних прекршаја на дан 03.07.2023. године, увид у Boarding Pass, затим увид у фотокопију пасоша на име АА, увид у уговор о раду, у потврду о запослењу, фотокопију извода за укупан износ од 20.000,00 USD и потврде о пријави новца, па је првостепени суд правилно ценио све доказе на основу члана 92 Закона о прекршајима и за своју одлуку дао разлоге које као правилне прихвата и Прекршајни апелациони суд, с обзиром да је неспорно утврђено да је окривљени поступио противно одреби члана 31 Закона о девизном пословању у вези са тачком 9 Одлуке о условима за личне и физичке односе средстава плаћања у иностранству и из иностранства, и тиме извршио прекршај из члана 62 став 1 тачка 18 Закона о девизном пословању.

Прекршајни апелациони суд је ценио жалбене наводе окривљеног, изјављена преко браниоца али је нашао да су исти неосновани и без утицаја су на другачију одлуку у овој правној ствари. Чињенично стање у овој правној ствари је у потпуности и правилно утврђено, и на исто је правилно примењено материјално право када је окривљени применом члана 249 Закона о прекршајима оглашен одговорним за прекршај који му се поднетим захтевом за покретање прекршајног поступка ставља на терет.

Неосновани су наводи изнети у жалби да је окривљеном повређено право на одбрану и правично суђење јер му није омогућено да присуствује саслушању сведока, с обзиром да првостепени суд у конкретном случају није заказао претрес у смислу члана 239 Закона о прекршајима, те самим тим није ни имао обавезу да позове окривљеног, јер претрес није обавезан у сваком предмету, посебно имајући у виду да је окривљеном достављена копија записника о саслушању сведока на изјашњење, и који се на изјаву саслушаног сведока изјаснио.

Оцењујући пресуду у погледу изречених прекршајних санкција, а поводом жалбених навода окривљеног, Прекршајни апелациони суд налази да је првостепени суд правилно применио закон у погледу врсте санкције и истовремено уважио све околности значајне за њихов избор и висину предвиђене у члану 42 Закона о прекршајима, а разлоге изнете у одлуци у целини је прихватио и овај суд налазећи да ће се изреченом минималном новчаном казном сврха кажњавања у потпуности постићи и поправно утицати на окривљеног да се убудуће клони вршења оваквих и сличних прекршаја.

Испитујући одлуку у делу изречене заштитне мере-прекршајне санкције која је прописана за наведени прекршај-одузимања предмета прекршаја првостепени суд је на основу члана 64 став 1 Закона о девизном пословању и на основу члана 54 Закона о прекршајима окривљеном изрекао заштитну меру одузимања предмета прекршаја и то страног новца у износу од 19.100 (деветнаестхиљадасто) USD.

Имајући у виду да је окривљени у поступку истицао а на шта се указује и жалбом да није оправдано да се целокупан износ одузме из разлога што је доказао порекло новца, односно да је новац стекао зарадом у иностранству, те да је исти подигао са свог рачуна о чему је у поступку пружио доказе, у виду потврде банака, те документације о пореклу новца, да новац није био сакривен јер се налазио у торбици око врата, навођењем да годинама ради за транспортну компанију у којој зарађује новац возећи камион у Сједињеним Америчким државама и да је једноставно направио пропуст да благовремено обавести надлежне орган о количини ефективног страног новца који поседује код себе, па је у тренутку контроле услед премора сметнуо са ума своју обавезу коју је уредно у прошлости испуњавао, јер приликом ранијих ситуација је благовремено пријављивао новац и без икаквих сметњи улазио у земљу, чиме је показао жељу да у потпуности поштује законе и прописе своје земље, а што је истицао и у

поступку.

Сходно пракси Европског суда за људска права и пракси Уставног суда Републике Србије, до одузимања права својине може доћи под условима да је такво одузимање прописано законом, да постоји оправдани и неопходни јавни интерес за одузимање права својине и да је приликом одузимања права својине успостављена правична равнотежа између јавног интереса и интереса појединца чија се имовина одузима, па имајући у виду сврху и тежину мере није успостављена правична равнотежа између јавног интереса и интереса окривљеног као појединца, будући да изречена заштитна мера уз новчану казну представља прекомеран терет за окривљеног која мера није сразмерна заштити права окривљеног на мирно уживање имовине, и сразмерност је грубо нарушена ако се узму у обзир све олакшавајуће околности на страни окривљеног, а држава није претрпела штету поводом предметног прекршаја. Одредбом члана 64 став 2 Закона о девизном пословању је прописано да се изузетно од одредбе става 1 члана 64 може извршити делимично одузимање предмета који су употребљени или су били намењени за извршење прекршаја или су настали извршењем прекршаја ако побуде или друге околности под којима је прекршај извршен указују да није оправдано да се предмет одузме у целини. По оцени овог суда за примену ове законске одредбе нужно је било да окривљени учини извесним да је оправдано само делимично одузимање предмета што је по оцени овог суда окривљени у конкретном случају учинио.

Чланом 16 став 2 Устава Републике Србије је прописано да су општеприхваћена правила међународног права и потврђени међународни уговори саставни део правног поретка Републике Србије и непосредно се примењују.

Чланом 58 Устава Републике Србије је прописано да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона, право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона, уз накнаду која не може бити нижа од тржишне, законом се може ограничити начин коришћења имовине, а одузимање или ограничење имовине ради наплате пореза и других дажбина или казни је дозвољено само у складу са законом, док је чланом 18 став 1 Устава Републике Србије прописано да се људска и мањинска права зајемчена Уставом непосредно примењују, а ставом 2 истог члана Устава је прописано да се уставом јемче, и као таква, непосредно примењују људска и мањинска права зајемчена општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима, а Законом се може прописати начин остваривања ових права само ако је то Уставом изричито предвиђено или ако је то неопходно за остварење појединог права због његове природе, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права.

Чланом 1 Протокола 1 Европске Конвенције о људским правима и основним слободама је прописано да свако физичко или правно лице има право на неометано уживање своје имовине и да се нико не може бити лишити своје имовине, осим у јавном интересу и то само уз услове предвиђене законом и општим начелима међународног права.

Иако је одузимање девиза у конкретном предмету било законито, односно у складу са чланом 64 став 1 Закона о девизном пословању, овај суд налази да је одузимање целокупног износа девиза које су окривљеном одузете као додатна санкција уз новчану казну на коју је осуђен несразмерно с обзиром на установљене околности под којима је прекршај извршен а на које се жалбом основано указује и тиме је окривљеном наметнут прекомеран терет на који начин је повређен члан 1 Протокола 1 Европске Конвенције о људским правима и основним слободама.

Како у конкретном случају Република Србија није претрпела губитак заштитна мера одузимања ефективног страног новца која је окривљеном изречена није била намењена да накнади причињену штету а с друге стране у поступку је утврђено односно учињено је извесним да је окривљени доказао порекло новца на основу фотокопије извода од 06.05., 22.06., 28.06.2023. године радећи за транспортну компанију-возећи камион у ..., те су достављени изводи из банке као доказ да је подигао одређене износе са свог рачуна, као и начин преношења новца (у торбици око врата) те када се све има у виду по оцени овог суда одузимање целокупног износа новца као додатна санкција уз казну је несразмерно и изрицањем такве заштитне мере окривљеном је наметнут прекомеран терет због чега је применом члана 64 став 2 Закона о девизном пословању извршено делимично одузимање ефективног страног новца и то у износу од 2.000 (двехиљаде) USD који износ по оцени овог суда није прекомеран а истовремено ће се оваквим изрицањем прекршајне санкције учврстити обавеза поштовања закона и отклонити услови који омогућавају или подстичу учиниоца на извршење новог прекршаја, док је Прекршајни апелациони суд одлучио да преостали износ од 17.100 (седамнаестхиљадасто) USD који је од окривљеног привремено одузет има вратити окривљеном у року од 15 (петнаест) дана од дана достављања другостепене одлуке.

Одлука првостепеног суда о трошковима поступка заснована је на одредбама члана 27 став 2 Правилника о накнади трошкова у судским поступцима и члана 141 став 1 Закона о прекршајима, док је њихова висина и рок у коме су окривљени дужни да плате трошкове одређена у смислу члана 140 став 2 тачка 9 и члана 142 истог Закона.

Из изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде, а на основу члана 274 и члана 273 Закона о прекршајима.

Против ове пресуде жалба није дозвољена.

Пресуђено у Прекршајном апелационом суду у Београду, дана 17.10.2024. године, под 4-ПРЖ.бр. 17194/24.

Д/Г

**ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-судија
Драгица Бараћ**

Доставна наредба:

пресуду 4-ПРЖ.бр. 17194/24 од 17.10.2024. године
и списе предмета 11-Пр.бр. 7153/24
доставити Прекршајном суду у Београду.